د مسلمان په ژوند کې د عبادتاتو ښې پايلې

ليکوال: عبدالمحسن عباد البدر

ژباړه: شکرالله رسولي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفحه	د مطالبو نوملړ	عنوان

عبادت څه ته وائي ؟: 4

د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه: 5

د بدعت بدي: 6

صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب : 9

د استغفار د ویلو فایدې: 12

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فایدې: 13

د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پایلي: 15

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو گټې: 16

د مسلمان په ژوند کي د روژې نیولو ښې پایلي: 17

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي: 18

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيِّئات أعمالنا، مَن يهده الله فلا مُضلَّ له، ومَن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحقِّ ليُظهره على الدِّين كلِّه، فبلَّغ الرسالةَ وأدَّى الأمانةَ، ونصحَ الأمَّةَ، اللَّهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهديه إلى يوم الدِّين.

عبادت څه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نو دی، هر هغه څه ته شامل دی چي الله تعالی يې خوښوي او ورباندي راضي کيږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال ، عبادت د لوی اهميت څخه برخمن دی، د همدې موخي لپاره الله تعالی مخلوق پيدا کړ، رسولان يې ورته راوليږل، تر څو د الله تعالی په عبادت يې امر کړئ او د غيرالله د عبادت څخه يې رامنع کړي، الله سبحانه و تعالی فرمايلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ}. (الذاريات:۵۶).

ژباړه: ما پيريان او انسانان زما د عبادت پرته د بل څه لپاره نه دي پيدا کړي.

يعني الله تعالی دوی د دې لپاره پيدا کړي دي چي پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ څخه يې را منع کړي.

الله سبحانه وتعالی فرمايلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل:۳۶).

ژباړه: موږ په هر امت کي يو پيغمبر ليږلی، او د هغه په وسيله مو ټول خبر کړل چي: د الله بندګي وکړئ او د طاغوت له بندګۍ څخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه وتعالی فرمايلي دي: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبياء:۲۵).

ژباړه: موږ چي ستا څخه مخکي هر پيغمبر لېږلی دی، هغه ته مو همدغه وحيي کړې ده، چي زما څخه پرته بل اله (د عبادت لايق) نسته، نو تاسي همدا زما بندګي وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت ډېر اقسام او برخي لري؛ لکه ویره، امید،توکل،مینه،انابت،غیبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فریاد، قرباني، نذر او داسي نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چي د جبرائیل علیه السلام په مشهور حدیث کي بیان سوي دي، کله چي یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي علیه الصلاة والسلام ورته وویل: (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) دا چي ته دا ګواهي ورکړې چي د الله تعالی څخه ماسیوا بل څوک د عبادت لایق نسته، او محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی استازی دی، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د میاشتي روژه ونیسې، او که دي توان او طاقت وي نو د بیت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الایمان).

د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبلیږي چي دوه شرطه پکښي نغښتي وي، **اول: اخلاص:** یعني عمل باید خاص د الله تعالی د رضاء او یوازي باید د الله تعالی لپاره وي، **دوهم:** په عمل کي باید یوازي د نبي علیه الصلاة والسلام اتباع او پیروي وي، په عمل کي باید خامخا اخلاص موجود وي، یعني یوازي به دا عمل د الله رضاء لپاره وي د بل چا رضاء به پدې عمل کي شریکه نه وي، ځکه چي د عبادت یوه زره هم د الله تعالی ماسیوا د بل چا لپاره نه کیږي.

دشهادتینو یعني د (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) د ویلو غوښتنه او مقصد دادی؛ چي عبادت به یوازي د الله تعالی لپاره خاص وي او یوازي به د رسول الله صلی الله علیه وسلم متابعت او پیروي پکښي نغښتې وي ، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کیږي چي د الله عزوجل د را استول سوي پیغمبر صلی الله علیه وسلم په طریقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) یعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چي نسته لایق د عبادت مګر یو الله دی) د همدې کلمې د ویلو مقصد او غوښتنه داده چي د هر ډول عبادت لایق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدعت بدي:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) یعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چي محمدصلی الله علیه وسلم د الله تعالی رینښتنی استازی دی)، دا غوښتنه کوي چي هر عبادت باید د همدې استازي او رسول په طریقه وي.

نو عبادت باید په هغه طریقه ترسره نسي چي الله تعالی نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طریقې سره عبادت کول یا په دین کي نوي کارونه ایجادول، بلکه عبادت باید د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چي د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چي هر عبادت باید یوازي او یوازي د الله تعالی لپاره وي، او د (أشهد أنّ محمداً رسول) غوښتنه داده چي هر عبادت باید د همدې رسول په طریقه برابر ترسره سي.

خو کله چي یو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، یا اخلاص موجود نه وي یا د رسول صلی الله علیه وسلم په طریقه نه وي، یا دواړه نه وي، نو په داسي حال کښي همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندي رد دی، او د الله تعالی په نزد قبول نه دی، الله تعالی فرمایلي دي: {وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً}. (الفرقان:۲۳).

ژباړه: او هر څه چي د هغو کړه وړه دي موږ به هغه را واخلو، د دوړي په څير به يې والوزوو.

د اخلاص د نه شتون له کبله عمل ردیږي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم د هغه عمل په اړه فرمایلي دی چي پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ)(چا که زموږ په دې دین کښي داسي عمل ترسره کړ چي په دین کښي نه ؤ نو هغه رد او مردود دی).

(صحيح البخاري،: بَابُ إِذَا اصْطَلَحُوا عَلَى صُلْحِ جَوْرٍ فَالصُّلْحُ مَرْدُودٌ ، سنن ابي داود:باب في لزوم السنة).

په صحیح مسلم کي بل روایت داسي راغلی دی: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که یو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه ؤ نو هغه عمل رد دی). یعني نه قبلیږي.

(صحيح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدِّ مُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شان رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ).(سنن ابي داود: بَابٌ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه الالباني.)۔

ژباړه: (یقیناً څوک چې زما څخه وروسته ژوندی وي نو ژر دی چې ډېر اختلاف به ویني، نو پر تاسو دا لازمي ده چې زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدینو او راشدینو سنت عملي کړئ، پدې سنتو باندې منګولې ټینګې کړئ او نواجذ غاښونه ورباندې راتاو کړئ، ځانونه په دین کې د نو کارو څخه وساتئ، یقیناً هر نوی کار په دین کې بدعت دی، او هر بدعت ګمراهي ده).

او نبي علیه الصلاة والسلام د(۷۳) درو اویا ډلو په حدیث کې دا خبره څرګنده کړې ده چې دوو اویا ډلې به جهنم ته ننوزي او یوه ډله به نجات او خلاصون پیدا کوي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم دا خبره هم بیان کړې ده چې هغه ډله چې د اور څخه به نجات پیدا کوي هغه فرقه به ناجیه وي، او دا هغه کسان دي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم او د صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعین پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله علیه فرمایلي دي: ددې امت اخیر به په هغه څه اصلاح کیږي په کوم څه چې مخکني خلک اصلاح سوي وه، او بیا فرمایې: چا که په اسلام کې یو داسې عمل ایجاد کړ چې په اسلام کې یې دلیل موجود نه وُ او ده همدا نوی کار ښه ګڼی نو په حقیقت کې ده پر نبي علیه الصلاة والسلام باندې د خیانت ګمان وکړ. الله تعالی فرمایې: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ}.(المائده:۳).

ژباړه: نن مې تاسو ته ستاسو دین مکمل کړ.

که په هغه ورځ یو کار دین نه وُ نو نن ورځ هم دین نه ګڼل کیږي. (الاعتصام د شاطبي: ج۱/ص۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې د نيت او ارادې په صفا والي باندې عمل نه قبليږي، تر څو چې دليل ورباندې موجود نه وي، رسول الله صلى الله عليه وسلم ته يوه صحابي وويل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلاَةِ، قَالَ: «شَاتُكَ شَاةُ لَحْمٍ). (صحيح البخاري: بَابُ الأَكْلِ يَوْمَ النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخکې قرباني وکړه، نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: ستا پسه د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دی). يعني دا قرباني نه ده، ځکه چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم د طريقې او سنت خلاف ده، سنت دا دی چې لمړی د اختر لمونځ ترسره سي بيا قرباني وکړل سي، نو د لمانځه مخکې قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح کي فرمايې: شيخ ابومحمد بن ابي جمره فرمايلي دي: ددې حديث څخه دا خبره معلومه سوه چې که عمل د ښه او صفا نيت موافق هم وي خو چې د شريعت مخالف وي بيا هم نه صحيح کيږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم رېښتنی ملګری دا سي مسجد ته داخل سو چې خلګو په مسجد کي حلقه جوړه کړې وه، او د هر يوه سره يو څه کوچنۍ ډبري وي، په دوی کي يو سړي وويل: سل واره (سبحان الله) واياست، سل واره (لااله الاالله) واياست، سل واره (الله اکبر) واياست، يعني د ډبرو په شمېرولو سره يې عبادت او ذکر کاوه، تر څو چې عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوی سر ته ودرېدی او وې ويل: دا تاسو څه کوئ؟، دوی وويل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اکبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وايو، ده ورته وويل: خپل ګناهونه وشمارئ زه ستاسو لپاره ضامن يم چې ستاسو نيکياني به ضايع نسي، هلاکت دی، اې د محمد (صلى الله عليه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاکت تيزي کوی! دغه ستاسو د نبي صلى الله عليه وسلم ملګري په ګڼ شمار ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلى الله عليه وسلم کالي لا نه دي زاړه سوي، لوښي يې نه دي مات سوي، زما دي قسم په هغه رب وي چې زما نفس يې په لاس کي دی، تاسو د هدايت څخه په ډک ملت باندې ياست، او يا دا چې د ګمراهۍ د دروازې خلاصونکي ياست؟! دوی وويل: په الله تعالى قسم اې د عبدالرحمن پلاره ! موږ د خير پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضى الله عنه ورته وويل: ډېرو د خير اراده کونکو ته به خير هيڅکله و نه رسيږي. (الدارمي: بَابٌ فِي كَرَاهِيَةِ أَخْذِ الرَّأْيِ وصححه الالباني).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کې د سینې خلاصوالی، د حالت ښه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمینان او داسې نورې بې شماره ښې پایلې او تاثیرات نغښتي دي.

په زیاتو قرآني ایاتو او نبوي احادیثو کې د عبادت د کولو تاثیرات او ښې نتیجې رانقل شوي دي، ځکه تقوا او صالح اعمال د دنیا او اخیرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمايي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ}. (الاعراف:۹۶).

ژباړه: که د سیمو خلکو ایمان راوړی وای او د پرهیزګارۍ کړنلاره یې غوره کړې وای، نو موږ به پر هغو د اسمان او ځمکې د برکتونو دروازې پرانیستې وای.

دا ایت د عبادت پر ګټورو او ښو پایلو مشتمل دی، یعنې چا که تقوا کول او پر الله تعالی یې ایمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنیا کې به حلال رزق ورکړي، د اسمان او مځکې برکتونه به ورباندې را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د مځکې به نباتات او مختلفې خزانې را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمايي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائده:۶۶)

ژباړه: کچیرې دوی تورات او انجیل او هغه څه چې دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چې د دوی د رب له لوري ورته لیږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوریدله او له لاندې به راخوټیدله.

یعنې هغه رزقونه چې الله تعالی یې د اسمانه د باران په سبب رالیږي، او د ځمکې څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسې د مځکې څخه خزانې هم راباسي دا هر څه هغه وخت کیدای سوای چې اهل کتابو الهي کلام تطبیق او عملي کړی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدې دوو اياتونو کې الله تعالی د کليو د اوسيدونکو او د اهل کتابو د ايمان او تقوا يادونه وکړه، چې په دنيا کې به سعادت او پراخ ژوند ورکړي، مګر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دی، الله تعالی په قرانکريم کې فرمايلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائده:۶۵).

ژباړه: که دغو اهل کتابو ايمان راوړی وای او له الله تعالی څخه يې وېره کړې وای؛ نو موږ به د دوی ګناهونه ور رژولي وای او دوی به مو له نعمتونو څخه ډکو جنتونو ته ننيستلي وای.

په بل ايت کې الله تعالی فرمايي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً}. (الاحزاب:۷۰).

ژباړه: اې مؤمنانو! د الله څخه ووېرېږئ او سيده خبره کوئ.

تقوا، حقه او مسقيمه وينا هغه لوی عبادت دی چې تر سره کونکو ته يې الله تعالی دوه غوره او لوی نعمتونه ورکوي، لکه څنګه چې الله تعالی فرمايي: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً}. (الاحزاب:۷۱).

الله تعالی به ستاسو عملونه سم کړي او ستاسو ګناهونه به معاف کړي هر څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي هغه په لوې کاميابۍ سره کامياب سو.

د عملونو اصلاح کول او د ګناهونو معافول هغه لوی او ستري پايلي دي چې الله تعالی يې و مسلمان ته د عبادت له کبله په دنيا او اخرت کې ورکوي.

الله تعالی فرمايي: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق:۲-۳).

ژباړه: چا که د الله تعالی څخه وېره وکړه، الله تعالی به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پيدا کړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي ورکړي، چې هغه لوري ته يې ګومان هم نه وي.

ددې ايت څخه معلومه سوه چې تقوا او پرهيزګاري د الله تعالی عبادت او طاعت ته وايي، يعني کله چې يې امرونه پرځای سي او د نواهيو څخه يې پرهيز وکړل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تقوا ثمره او پایله داده چي الله تعالی به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به يې سپک کړي، او بې ګمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي.
او په بل ايت کي فرمايي: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْراً}. (الطلاق:۴).

ژباړه: څوک چي د الله څخه وويرېږي، الله عزوجل يې په کار کي اسانتيا پيدا کوي.

د تقوا له فايدو څخه دا هم ده چي الله تعالى و مؤمن مسلمان ته كارونه اسانوي، د خير دروازي ورباندي را خلاصوي، د دنيا او اخرت د سعادت او نيكبختۍ لاري به ورته را پرانيسي.

په بل ايت کي الله تعالى فرمايي: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْراً}. (الطلاق:۵)

ژباړه: څوک چي د الله عزوجل څخه وويرېږي، الله تعالى به د هغه ګناهونه ور معاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالى فرمايي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}.(الانفال:۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالى څخه وويرېږئ، نو الله تعالى به تاسي ته فرقان در په برخه کړي (چي د حق او باطل تر منځ توپير وکړئ.) او ستاسو ګناهونه به معاف کړئ او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالى لوی فضل کونکی دی.

لدې ايت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چاچي تقوا وکړه يعني د الله تعالى څخه په پټه او ښکاره وويريدی نو الله تعالى به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او مَلَکه ورکړي، په دنيا کي به پر هدايت وي او په پوهي او بصيرت به ژوند تيروي، په اخرت کي به يې الله تعالى ګناهونه معاف کړي.

او د ايت دَين په اخير کي فرمايي: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره:۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالى څخه وويرېږئ الله تعالى تاسو ته د عمل سمه لار درښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استغفار د ويلو فايدې:

الله تعالی د نوح علیه السلام او د هغه د قوم داسې حکایت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح:۱۰-۱۲).

ژباړه: ماوویل: له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بېشکه چې هغه ډېر زیات بخښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پیدا کړي او ستاسو لپاره به ویالې وبهوي.

دا د عبادت پایلې او نتایج دي، پدې ایت کښې عبادت یعنې د بخښې غوښتلو په سبب الله تعالی په شېلو شېلو بارانونه کوي، بخښه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخې ور نصیب کوي.

همدارنګه الله تعالی د نبي علیه الصلاۃ والسلام او د هغه د قوم حکایت داسې رانقلوي: {وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَى أَجَلٍ مُسَمّىً وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}.(هود:۳).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بخښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وګرځئ، نو هغه به تر یوې ټاکلې مودې پورې تاسو ته د ژوند ښه وسایل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې ایاتونه په څیر الله تعالی د هود علیه السلام او د هغه د قوم حکایت هم رانقلوي او فرمایلي یې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ}.(هود:۵۲).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بیا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر اوسني قوت سربېره به نور قوت در زیات کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسلمان په ژوند کې د صالح عمل فایدې:

همدا شان الله تعالی فرمايي: {مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}. (النحل:٩٧).

ژباړه: هر څوک چې ښه عمل وکړي که هغه نارينه وي او که ښځه، په دې شرط چې مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنيا کې پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کښې به) دغسې خلګو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

ددې ايت څخه دا خبره څرګنده سوه؛ چې د ايمان او نيک عمل په سبب الله تعالی و انسان ته پاک او نيکبخته ژوند ورکوي، دا سې ژوند چې د الله تعالی پر ويره او د رسول صلی الله عليه وسلم پر اطاعت ولاړ وي.

همدا رنګه په نبوي احاديثو کې د عباداتو ښې پايلي او ښه تاثيرات را نقل سوي دي، نبي عليه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قيمتي وصيت کې فرمايي:(احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ).(الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالی د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به خپل مخ ته ووينې. (الترمذي).

په مسند احمد کي روايت دی رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: (احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالی د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووينې، د اسانۍ په حالت کې د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به په سختۍ کې ستا کومک وکړي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا حدیث امام نووي پخپل کتاب اربعین کي په نونسم شمېره رانقل کړی دی، او د نووي په شرح کي ابن رجب رحمة الله علیه ددې حدیث څخه قیمتي معناګاني را ایستلي دي او فرمایلي دي: کله چي الله تعالی د خپل بنده حفاظت کوي نو دوه ډوله حفاظت یې کوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او کورنۍ حفاظت یې کوي.

دوهم: د دینداری حفاظت یې کوي، یعني له ګمراه کونکو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه یې ساتي چي له امله به په دین او دنیا کي پوره استقامت ترلاسه کړي، نو چا که د الله تعالی احکام عملي کړل او تر حدود یې تجاوز ونه کړ نو الله تعالی د هغه حفاظت کوي، نو د الله تعالی بنده د هغه د حدودو ساتنه کوي امرونه یې عملي کوي او د منع سو شیانو څخه یې ځان ساتي.

د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظْكَ). یعني (الله تعالی به ستا ساتنه وکړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل ښه پایله او نتیجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي علیه الصلاة والسلام دا قول چي فرمایلي یې دي: (احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ). یعني (د الله تعالی د حدودو ساتنه وکړه الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووینې، یعني: الله تعالی به په تا باندي احاطه وکړي او ستا رعایت به وکړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وکړي.

همدا ډول د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).(د اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه، نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي) یعني: کله چي ته د الله عزوجل او د رسول صلی الله علیه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت کي وکړې او نافرماني یې نه کوي نو الله تعالی به د همدې عمل په اساس تا ته اجر او ثواب درکړي او په سختۍ کي به دي یوازي نه پرېږدي.

ددې خبري د لا روښانتیا لپاره د هغو درو کسانو قصه رانقلوو چي د باران له امله یې په غره کښي یوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخلیدو سره یوه لویه ډبره را ایله سول او د غار خوله یې بنده کړل چي له امله یې دې درو کسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار کي په داسي حال کي پاته سول چي په ژوندون یې د ځانو لپاره قبر جوړ کړ، په خپلو مابینځو کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سره وويل چې ددې سختۍ څخه به يوازې په هغو اعمالو خلاصون پيدا کوو چې د پراخۍ او اسانۍ په وخت کې مو ترسره کړي دي، نو هر يوه خپل اعمال الله تعالى ته وسيله کړل، يوه يې د مور او پلار سره نيکه رويه او سلوک و الله تعالى ته وسيله کړل، بل يې د الله تعالى د ويرې د زنا پرېښول و الله تعالى ته وسيله کړ، او دريم يې د مزدور د حق ساتنه او په هغه کښې زياتوب و الله تعالى ته وسيله کړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالى ته وسيله کړل چې د اسانۍ او پراخۍ په حالت کې يې ترسره کړي وه، نو الله تعالى دا لو ډبره ايسته کړل او دوى لدې غار څخه راووتل او خلاصون يې پيدا کړ.(دا قصه په صحيح البخاري او صحيح مسلم کې رانقل سوې ده).

همدا شان لمونځ، زکاة، روژه او حج ترسره کول د مسلمان په ژوند کې ښه اغيزې او نتيجې لري.

د مسلمان په ژوند کې د لمانځه غوري پايلي:

لمونځ د اسلام ستن (يا د ملا د تير حثيت لري)، دا هغه عبادت دى چې د فحشاء او منکر څخه مسلمان راګرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ يوه ټينګه او مضبوطه رابطه ده، کله چې يو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد کې د نورو مسلمانانو سره کوي نو پدې سره دده اړيکه د الله تعالى سر نوره هم قوي کيږي، په دې عمل سره دده اړيکه شپه او ورځ د الله تعالى سره دايمي او ابدي پاتيږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء کول انسان له فحشاء او منکر څخه ليري ساتي، کله چې يو انسان د يو منکر کار هوډ وکړي نو لمونځ ياد کړي او د ځان څخه پوښتنه کوي چې لمونځ د څه لپاره کوي؟ او ولي پر لمانځه دومره ټينګ دى؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ورکوي او وايې: ځکه لمونځ کوي چې د الله تعالى څخه د ثواب او اجر اميد او د عذاب څخه يې ويره لري، ځکه دا لمونځ دى چې انسان له فحشاء او منکر څخه راګرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منکر څخه ليري وي.

الله تعالى فرمايلي دي:{وَأَقِمِ الصَّلاةَ إِنَّ الصَّلاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}.(العنکبوت:۴۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او لمونځ قايم کړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع کوي.

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې:

همدارنګه زکاة ورکول هم له ډيرو اغيزناکو او عظيمو فوايدو څخه برخمن دی، د زکاة په ورکولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنګۍ او بخل څخه ساتي، مال پاکيږي نمو او ډيرښت کوي، همدارنګه د زکاة په ورکولو سره که چيري خانان خپل زکاتونه و فقيرانو ته ورکړي نو د دې الهي حکم په ترسره کولو سره به فقيران ماړه او بې حاجته سي، چي دېته په عربي کي (التکافل الاجتماعي) وايې.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حديث کي راغلي دي، چي رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته وويل: (که چيري دې خلکو (يعني اهل کتابو) د لمانځه حکم ومانه، نو دوی ته خبر ورکړه چي الله تعالی د دوی په اموالو کي زکاة فرض کړی دی، چي د دوی د خانانو څخه به اخيستل کيږي او د دوی پر فقيرانو به تقسيميږي.

د زکاة په ورکړه کښې خپله خانانو ته هم لويه ګټه رسيږي ځکه د زکاة په ورکړي سره نفسونه پاکيږي، په مال کښې يې نمو او ډيرښت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او کومک سره ثواب ورکول کيږي، او الله تعالی د زکاة حکم پداسي ډول فرض کړی دی چي فقير او غني دواړو ته په يو وخت کي ګټه رسيږي، زکاة د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته يې ورباندي فضيلت ورکړی دی او د مال لږ برخه يې پر غني يا خان فرض کړی دی.

مسکينانو ته په زکات او د صدقاتو په ورکولو باندي ښه اثار او ګټوري پايلي مرتبې دي، په صحيح مسلم کي د ابوهريره رضي الله عنه روايت دی چي رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: يو وخت يو سړی په يوه دښته کي روان ؤ چي نابېره يې د وريځي له طرفه اواز واوريدی: چي د فلاني باغچه اوبه کړه، نو وريځ روانه سوه او پر يوې توري ډبريني ځمکي يې باران وکړ، تر څو يو خوړ د اوبو ډک سو، نو دې سړي دا اوبه تعقيب کړې، تر څو يو داسي سړي ته ورسيد چي په باغ کي يې اوبه په بيلچه بيلولې، ده ورته وويل: اې! د الله بنده ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وويل: فلانی، ده د ځان سره وويل: دا خو هغه نوم دی چي ما له وريځي څخه واوريدی، هغه ورته وويل: د اې د الله بنده! ولي زما څخه پوښتنه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وویل: ما یو اواز له وریځې له طرفه واوریدی، د هغه چا نوم مي واریدی چي ددې اوبو خاوند دی، او ویل ئې: د فلاني باغ اوبه کړه یعني ستا نوم یې یاداوه، نو ته پدې باغ کي څه کوي؟ هغه سړي ورته وویل: دا چي تا دا خبره وکړه، نو زه ددې باغ په حاصلاتو کښي فکر کوم، درې برخي یې کوم، یوه برخه یې خیراتوم، دوهمه برخه زه او زما عیال خورو، او پاته برخه یې دوباره په باغ کي لګوم. په بل روایت کي راځي چي دریمه برخه یې مسکینانو ،سوالګرو او مسافرو ته ورکوم.

د مسلمان په ژوند کي د روژې نیولو ښې پایلي:

روژه هم د نورو عبادتو په څېر د لویو ګټو او ښو پایلو څخه برخمنه ده، ځکه چي روژه ډال دی، لکه څنګه چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: "الصیامُ جُنّة" یعني روژه ډال دی، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سَپَر دی، د اخیرت د عذاب څخه وقایه او پوښ دی، روژه د ګناهونو په مقابل کي ډال دی، ځکه د روژې په نیولو سره د نفس او شهوت قوت کمزوری کیږي، روژه د هغو محرماتو تر منځ یو دیوال دی چي د ځینو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته کیږي، لدې کبله رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ).(صحیح مسلم،کتاب الْجَنَّةِ وَصِفَةِ نَعِيمِهَا وَأَهْلِهَا). ژباړه:(جنت په سختیو او کړاونو کي پټ دی، او جهنم په شهواتو کي پټ دی).

او د مسلم په روایت کي راځي چي جنت ته لار د الله تعالی پر طاعت باندي صبر او د ګناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو کي پټه ده.

نو کوم انسان چي لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه لیري سو نو ژوند یې سلامت سو ، او کله چي د شهواتو او خواهشاتو و خوا ته مخ کړي نو پایله او انجام یې غم او پښیماني او د دنیا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه روایت رانقلوي چي هغه وفرمایل: اې د ځوانانو ټولۍ! د چا که په تاسو کي د نکاح توان وي نو هغه دي ضرور نکاح وکړي، ځکه دا نکاح د سترګو ډېره را بندونکې او د شرمګاه ښه ساتونکې ده، او د چا که د نکاح توان نه وي نو هغه دي روژې ونیسي ځکه دا روژه دده لپاره د خواهشاتو منع کونکې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي علیه الصلاة والسلام دا خبره واضحه کړل چي کوم انسان د نکاح توان ولري نو هغه دي د خپل نفس او د بل نفس د پاکۍ له کبله د نکاح په کولو کي تیزي وکړي.

خو کله چي د نکاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي کریم صلی الله علیه وسلم د نبوي علاج وړاندیز کړی دی چي هغه روژه ده، ځکه په روژه کښي د نفس د ضعیفوالي له کبله روژه یو حامي او وقایه د ګناهونو څخه وي.

کله چي خانان روژه نیسي نو دوی ته د وږو کسانو احساس پیدا کیږي، نو پدې کار سره د الله تعالی شکر اداء کوي، دا فکر ورسره پیدا کیږي چي دوی داسي دیني ورونه لري چي بیله روژې لوږه تیروي.

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي:

حج یو لوی عبادت دی، الله تعالی پر خپلو بندګانو په ټول عمر کي یو وار فرض کړی دی، په حج کي ځیني احکام تر مال پوري تعلق لري او ځیني بیا تر بدن پوري تعلق پیدا کوي، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي ښې او ګټوري پایلي او نتیجې په لاس ورځي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (یوه عمره تر بلي عمرې د ګناهونو کفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بیله جنته بل څه نه ده). (البخاري،مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه تر ټولو افضلو اعمالو پوښتنه وسول نو هغه ورته وویل: (پر الله تعالی او د هغه پر رسول ایمان ایمان لرل، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات افضل دی؟ وې فرمایل: د الله تعالی په لار کښي جهاد کول، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات بهتر دی؟ وې فرمایل: قبول سوی حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: (چا که د الله تعالی لپاره داسي حج وکړ چي نه یې شرعي جماع وکړه او نه یې ناروا عمل وکړ نو داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مور زیږولی وي). (البخاري،مسلم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقبول حج علامه داده چي د نبي علیه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته يې په ژوند کښي نوره هم تقوا او ديانداري راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالی ته د قرب او نژديوالی لوی سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسي عبادت دی چي الله تعالی د کعبې له ځانګړتياؤ څخه ګرځولی دی، يعني دا عبادت يوازي او يوازي د کعبې پر شاوخوا کيدای سي.

دا خبره د يادولو وړ ده چي هر طواف چي د کعبې ماسيوا بل ځای کيږي هغه نامشروع او ناروا عمل دی، لدې کبله پر قبر طواف کول حرام عمل دی.

په همدې توګه د حجر اسود مچول او لمسول، او د رکن يمانی لمسول يو مشروع عمل دی، ددې دوو ځايو ماسيو بل هيڅ چيري د ډبري په مچولو او لمس کولو سره الله عزوجل ته ځان نژدي کول نه دي راغلي او نه الله تعالی دا عمل مشروع ګرځولی دی. لدې کبله کله چي عمر رضی الله عنه حجر اسود مچل کړ نو وې ويل: زه پدې ښه پوهيږم چي ته يوه ډبره يې، نه ضرر رسولای سي او نه ګټه، که ما رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وای ليدلی چي ته يې مچولې ما به نه وای مچ کړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء کولو سره د يو مسلمان په ژوند کښي ښې او ګټوري پايلي او نتيجې په لاس راځي، کله چي حاجي د حج لپاره خپل کالي وکاږي او احرام واغوندی نو پدې حالت کي خان او مسکين يو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره يې د کفن لباس وريادېږي، نو د مرګ لپاره په نيکو اعمالو تياری نيسي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمايلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}.(البقره:۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توښه درسره واخلئ؛ او تر هر څه ښه د لاري توښه پرهيزګاري ده.

او بيا کله چي حاجيان د عرفې پر ميدان سره يوځای سي نو دا خپله د قيامت د ورځي د دريدولو سره مشابهت پيدا کوي، نو د قيامت د ورځي لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تياروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او ليده کاته کوي، پيژندنه يې کيږي او يو او بل ته نصيحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحاليو يې خوشحاله کيږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چي يې سره شريک وي، يو بل ته لارښونه کوي، او د الله تعالی د امر مطابق يو له بله په نيکۍ او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چي دا لوی او عظيم عبادات دي، چي الله تعالی مشروع ګرځولي دي، او خپل حنيف دين يې ورباندي بناء کړی دی، چي په ترسره کولو سره يې د مسلمان په ژوند کي ګټوري او اغيزناکي پايلي په دنيا او اخرت کي لاس ته ورځي.

د الله تعالی څخه سوال کوم چي د هغه اعمالو توفيق راکړي چي الله تعالی ورباندي راضي کيږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وګرځوي چي خبره اوري او د ښو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالی څخه دا سوال کوم چي موږ د هدايت لوري ته بلونکي مهديين وګرځوي، يقيناً الله تعالی سخاوالا او کريم ذات دی.

وصلَّى الله وسلم وبارك وأنعم على خير أنبيائه ورسله نبيِّنا وإمامنا وسيدنا محمد بن عبد الله، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهداه، والحمد لله ربّ العالمين، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

۲۶/۷/۱۴۳۹

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library